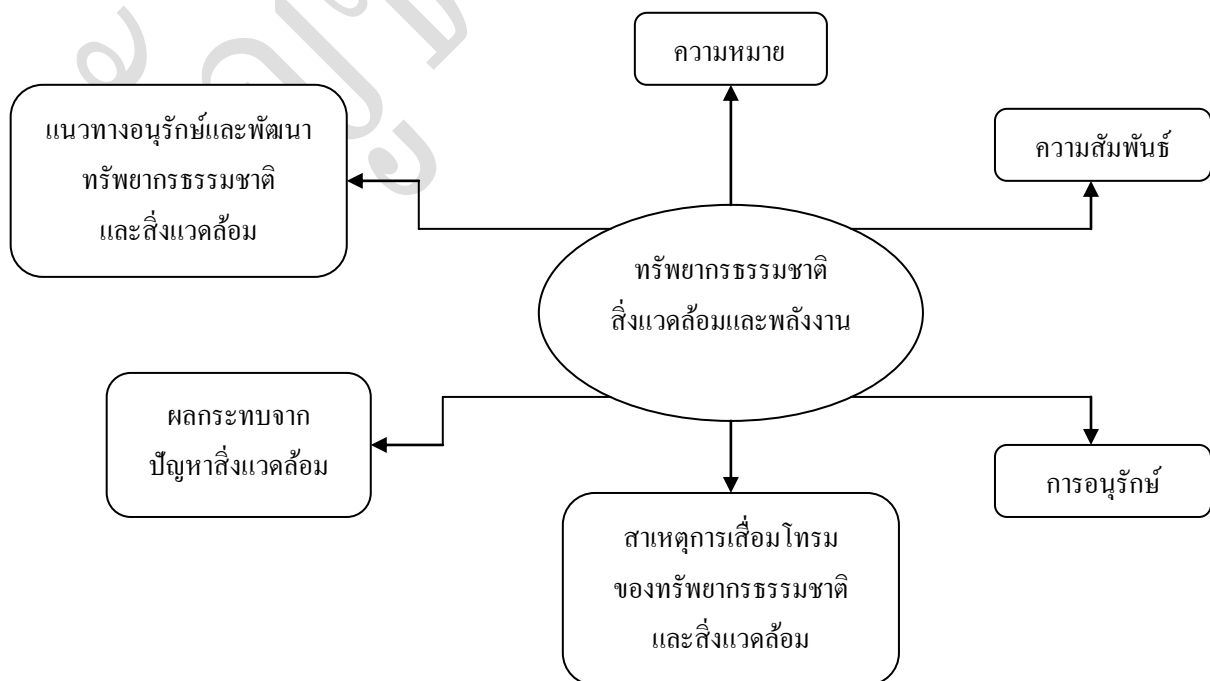

	แผนการสอน	หน่วยที่ 1
	ชื่อวิชา พลังงานและสิ่งแวดล้อม	สอนครั้งที่ 1 - 2
	ชื่อหน่วย ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงาน	ชั่วโมงรวม 6
ชื่อเรื่อง	ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงาน	จำนวนชั่วโมง 6

หัวข้อเรื่องและงาน

- 1.1 ทรัพยากรธรรมชาติ
- 1.2 สิ่งแวดล้อม
- 1.3 พลังงาน
- 1.4 ความสัมพันธ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน
- 1.5 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน
- 1.6 สาเหตุความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.7 ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อม
- 1.8 แนวทางอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผังมโนทัศน์ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงาน

สาระสำคัญ

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งหรือทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ กระบวนการต่าง ๆ ทางฟิสิกส์ เคมี และสิ่งเหล่านั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม นักอนุรักษ์วิทยาแบ่งทรัพยากรธรรมชาติไว้ 3 ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรฯ ที่ใช้แล้วไม่หมด ทรัพยากรฯ ที่ใช้แล้วเกิดทดแทนได้ และทรัพยากรฯ ที่ใช้แล้วหมด

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา ทั้งที่เกิดเองตามธรรมชาติและที่เกิดจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สิ่งแวดล้อมมีสมบัติเฉพาะตัว สิ่งแวดล้อมจะไม่อยู่โดดเดี่ยวในธรรมชาติ จะมีความต้องการต่อสิ่งอื่น ๆ เสมอ หรือกล่าวได้ว่า สิ่งแวดล้อมต้องอยู่เป็นระบบถ้าสิ่งแวดล้อมหนึ่งถูกระบบย่อยมีผลต่อสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ด้วยเสมอ

พลังงาน หมายถึง ความสามารถในการทำงานที่มีอยู่ในตัวของสิ่งให้อาจให้งานได้ ได้แก่ พลังงานหมุนเวียน หรืออาจหมายถึงทรัพยากรธรรมชาติที่ก่อให้เกิดพลังงาน เมื่อใช้แล้วสามารถเกิดทดแทนได้ และพลังงานสิ้นเปลืองอาจหมายถึงทรัพยากรธรรมชาติที่ก่อให้เกิดพลังงานแต่เมื่อใช้แล้วไม่สามารถเกิดทดแทนได้ทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาใช้ในด้านพลังงานถ้าไม่ต้องผ่านการแปรรูปเลยเรียกว่า พลังงานต้นกำเนิด ส่วนที่ผ่านการแปรรูปเรียกว่า พลังงานแปรรูป

ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน มีความสัมพันธ์ซึ่งแยกจากกันไม่ได้ ถ้าสิ่งหนึ่งสิ่งใดถูกระบบกระเทือนย่อมมีผลต่อสิ่งอื่น ๆ ด้วยเสมอ ดังนั้น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ต้องเป็นไปตามหลักอนุรักษ์วิทยา นั่นคือ ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่าที่สุด ใช้ให้นานที่สุด ผลกระทบน้อยที่สุดและเหมาะสมกับกาลเวลาที่จะใช้ รวมทั้งขณะใช้ถ้าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สามารถเกิดทดแทนได้ต้องพยายามหาสิ่งทดแทนเสมอ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม / สมรรถนะ

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้ นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานได้ถูกต้อง
2. อธิบายความสัมพันธ์ของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานได้ถูกต้อง
3. บอกสาเหตุของการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานได้ถูกต้อง
4. อธิบายแนวทางอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ถูกต้อง
5. เปรียบเทียบสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และพลังงานได้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

1.1 ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resource)

1.1.1 ใช้แล้วไม่หมด

1.1.2 ใช้แล้วเกิดทดแทนได้

1.1.3 ใช้แล้วหมด

1.2 สิ่งแวดล้อม (Environment)

1.2.1 ประเภทของสิ่งแวดล้อม

1) สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

2) สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

1.2.2 สมบัติของสิ่งแวดล้อม

1) สิ่งแวดล้อมเป็นสมบัติเฉพาะตัว

2) สิ่งแวดล้อมไม่โดดเด่นในธรรมชาติ

3) สิ่งแวดล้อมต้องการสิ่งแวดล้อมอื่นเสมอ

4) สิ่งแวดล้อมต้องอยู่เป็นกลุ่มหรือระบบ

5) สิ่งแวดล้อมเมื่อถูกระทบกระทบเกี่ยวเนื่องกระทบสิ่งแวดล้อมเสมอ

6) สิ่งแวดล้อมมีความเปราะบาง ความคงทนแตกต่างกัน

7) สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ

1.2.3 โครงสร้างความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรธรรมชาติ

2) เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

3) ขอบเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อม

4) สังคมสิ่งแวดล้อม

1.3 พลังงาน (Energy)

1.3.1 ความหมายของพลังงาน

1.3.2 แหล่งกำเนิดพลังงาน

1) แหล่งพลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล

2) พลังงานทดแทน

1.4 ความสัมพันธ์ของทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงาน

1.5 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงาน

1.6 สาเหตุความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงาน

1.6.1 การเพิ่มประชากรของโลก

1.6.2 ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี

1.6.3 ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

- 1.6.4 การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานขาดความระมัดระวัง
- 1.6.5 ปัญหาทางด้านกฎหมาย
- 1.7 ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อม
  - 1.7.1 ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและภัยธรรมชาติคุกคาม
  - 1.7.2 มลพิษสิ่งแวดล้อม
  - 1.7.3 ปัญหาทางเศรษฐกิจและการเมือง
- 1.8 แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 1.8.1 ลดจำนวนประชากรให้เหมาะสม
  - 1.8.2 ใช้ทรัพยากรอย่างถูกหลักอนุรักษ์
  - 1.8.3 แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอย่างจริงจัง
  - 1.8.4 ปรับปรุงระบบบริหาร
  - 1.8.5 กำหนดแผนการใช้ทรัพยากร
  - 1.8.6 มาตรการควบคุมของเสีย

กิจกรรมการเรียนการสอน		
ขั้นตอนการสอน หรือกิจกรรมครู	ขั้นตอนการเรียนรู้ หรือกิจกรรมนักเรียน	พฤติกรรมที่สังเกต (คุณลักษณะพึงประสงค์)
<p>ขั้นนำ</p> <p>1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยทำจากแบบฝึกหัดท้ายบทแบบเลือกตอบ 14 ข้อ (เวลา 10 นาที)</p> <p>2. อธิบายวัตถุประสงค์มาตรฐาน รายวิชา และคำอธิบายรายวิชา พลังงานสิ่งแวดล้อม โดยแผ่นใส</p> <p>3. ใบการเรียนรู้เนื่องจากมีการประเมิน กิจกรรมกลุ่มให้นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ๆ ละไม่เกิน 6 คน โดยตั้งชื่อกลุ่มเอง ตามความสมัครใจและนั่งตามกลุ่มที่แบ่ง</p> <p>4. ครูนำข่าวและภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมและข่าววิกฤตใช้พลังงานทดแทน แล้วพูดคุยกับนักเรียนถึงสาเหตุและปัญหา รวมทั้งแนวทางแก้ปัญหา</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>5. ครู – นักเรียน อภิปรายร่วมกันนำไปสู่ความหมายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานพร้อมให้นักเรียนยกตัวอย่าง</p> <p>6. อธิบายเนื้อหาในแบบเรียน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน</p>	<p>- นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนในเวลาที่กำหนด</p> <p>- จัดบันทึกและสอบถาม แสดงความคิดเห็น</p> <p>- นักศึกษาแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจตั้งชื่อกลุ่ม จากร่วมกันคิดและนั่งตามกลุ่ม</p> <p>- แสดงความคิดเห็นจากภาพและข่าวที่ครูนำมาให้นักศึกษาดู ชักถาม พูดคุย ยกตัวอย่างจากสื่อต่าง ๆ มาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ๆ</p> <p>- แสดงความคิดเห็น ชักถามตอบคำถาม ยกตัวอย่างประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน พร้อมจัดบันทึก</p> <p>- ชักถาม จัดบันทึก</p>	<p>ทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน จะวัดลักษณะพึงประสงค์ (คุณธรรมจริยธรรม) ที่สังเกตได้ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตรงต่อเวลา - สนใจใฝ่รู้ - ความรับผิดชอบ - ซื่อสัตย์สุจริต ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนการสอน		
ขั้นตอนการสอน หรือกิจกรรมครู	ขั้นตอนการเรียนรู้ หรือกิจกรรมนักเรียน	พฤติกรรมที่สังเกต (คุณลักษณะพึงประสงค์)
7. ครู – นักเรียน พุดคุยถึงสาเหตุการ เสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็น	- นักเรียนแสดงความคิดเห็น สาเหตุของการเสื่อมโทรม ของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การสรุป	
8. ครู – นักเรียน ช่วยกันสรุปสาเหตุ ของความเสื่อมโทรมทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผล กระทบและแนวทางอนุรักษ์	- ชักถาม ตอบคำถามแสดง ความคิดเห็น จดบันทึก	
9. ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ 1.1 และสั่งใบเวลาที่กำหนด ขั้นสรุป	- ทำกิจกรรมที่ 1.1 จัดบอร์ดวันสำคัญ ติดประชาสัมพันธ์	
10. ครู – นักเรียน ร่วมกันสรุปเนื้อหา ในบทเรียนทั้งหมด แล้วทบทวน ความเข้าใจ	- ชักถาม ตอบคำถาม แสดง ความคิดเห็น	
11. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนที่ 1	- ทำแบบทดสอบหลังเรียน และ คำถามท้ายบทเรียนตอนที่ 1 และ 2 เพื่อนำคะแนนเก็บสะสม	

งานที่มอบหมายหรือกิจกรรม

ก่อนเรียน

- ให้นักเรียนจัดหาแบบเรียนพลังงานและสิ่งแวดล้อม (2001 – 0008)
- ให้หาภาพ ข่าว เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งเรื่องดี และปัญหา ให้นักศึกษาพิจารณาเพื่อตอบ
คำถาม ในขณะเรียน
- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (คำถามท้ายบทที่ 1 แบบเลือกตอบ)

ขณะเรียน

- แสดงความคิดเห็น ชักถามตามกิจกรรมการเรียนรู้

หลังเรียน

- ทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน เพื่อนำคะแนนเก็บสะสมและแบบทดสอบหลังเรียน ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ศึกษาราคาน้ำมันปัจจุบันเพื่อเป็นแนวทางในการเรียน บทเรียนที่ 2 ต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

สื่อสิ่งพิมพ์

1. หนังสือประกอบการเรียน พลังงานและสิ่งแวดล้อม (2001 – 0008) สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
2. ข่าวสาร จากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน
3. แบบทดสอบก่อนเรียน / หลังเรียน (คำถามแบบเลือกตอบประจำบทที่ 1)

สื่อโสตทัศน

1. เครื่องฉายข้ามศีรษะ (หรือ PowerPoint)
  2. แผ่นโปร่งใส ประจำหน่วยที่ 1
- หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

การประเมินผล

ก่อนเรียน

ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (คำถามแบบเลือกตอบ บทที่ 1) 14 ข้อ 10 นาที

ขณะเรียน

สังเกตพฤติกรรมขณะมีการเรียนการสอน จากการแสดงความคิดเห็น ถามคำถาม ตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด ความร่วมมือในการทำงานกิจกรรมกลุ่ม เพื่อประเมิน

หลังเรียน

1. ทำแบบทดสอบหลังเรียน (ข้อสอบแบบเลือกตอบเดียวกันกับข้อสอบก่อนเรียน) 10 นาที
2. ทำแบบทดสอบและคำถามท้ายบทที่ 1 เพื่อเป็นคะแนนเก็บสะสมและประเมินผล ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมที่พึงประสงค์

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สนใจใฝ่รู้	ระเบียบวินัย	ตรงต่อเวลา	ความรับผิดชอบ	ซื่อสัตย์สุจริต	รวม
		(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	

- ประเมินผลจากคำถามท้ายบทเรียนที่ 1 แบบเลือกตอบ 14 ข้อ ๆ ละ 1คะแนน รวม 14 คะแนน
- ประเมินผลจากคำถามท้ายบทเรียนที่ 1 แบบเติมคำ 13 ข้อ ๆ ละ 2 คะแนน รวม 26 คะแนน
- ประเมินผลจากกิจกรรมที่ 1.1 คะแนน 20 คะแนน

สรุปแบบบันทึกการประเมินผลบทที่ 1

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สังเกตพฤติกรรม	คำถามแบบ เลือกตอบ	คำถามเต็มคำ	กิจกรรม	รวม
		(10)	(15)	(20)		

เกณฑ์ประเมินผลแต่ละบทเรียน (ร้อยละ 60 จึงจะถือว่าผ่าน)

.∴ บทเรียนที่ 1 ผ่านต้องได้คะแนน 42 คะแนนขึ้นไป (60% ของ 65 คะแนน)

ไม่ผ่าน ต่ำกว่า 42 คะแนน ควรมีการสอบซ่อมเสริมหรือศึกษาเพิ่มเติมหรือ
เพิ่มกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อให้ผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)